

Nr 345.

Godkänd av första kammaren den 14 juni 1935.

Godkänd av andra kammaren den 14 juni 1935.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en lånefond för lantarbetarbostäder.

(Statsutskottets utlåtande nr 145.)

Till Konungen.

I en till riksdagen avlåten, den 15 mars 1935 dagtecknad proposition, nr 222, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag föreslagit riksdagen *dels* besluta, att en statlig utlåningsfond, benämnd lånefonden för lantarbetarbostäder, skall inrättas, *dels* medgiva, att lån av nämnda fond må utlämnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som av departementschefen förordats, *dels* såsom kapital för fonden anvisa för budgetåret 1935/1936 bland Utgifter för kapitalökning under rubrik »Statens utlåningsfonder» ett reservationsanslag av 250,000 kronor, därav 200,000 kronor att utgå av lånemedel, *dels ock* höja den i förslaget till riksstat för budgetåret 1935/1936 under rubriken »F. Lånemedel» upptagna inkomstiteln »Övriga lånemedel» med 200,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser inrättande av en bestående lånefond med speciellt syfte att möjliggöra en förbättring av lantarbetarnas bostäder.

Behovet av förbättrade bostadsförhållanden på landsbygden har från skilda håll vitsordats. Åtgärder i detta syfte hava också på senare år bedrivits med statsmakternas stöd. Riksdagen anmäler i sin skrivelse nr 343 sitt beslut om anvisande av medel för främjande av bostadsbyggande på landsbygden.

Såsom ett led i dessa strävanden föreslås i förevarande proposition åtgärder, avseende förbättring av beståndet av lantarbetarbostäder.

På sätt tidigare inom riksdagen framhållits och av den nu framlagda utredningen bekräftas måste detta ändamål anses behjärtansvärt. Lantarbetarnas bostäder äro mångenstädes av en beskaffenhet, som icke på långt när tillfredsställer rimliga sociala och hygieniska krav. Ofta mötas fastighetsägarna av svårigheter att uppbringa nödiga medel för utförande av erforderliga ny- eller ombyggnader eller förbättringsarbeten. Skäl synas därför föreligga för att staten härvid lämnar sitt ekonomiska stöd. Av de i

arbetslöshetssyfte anvisade anslagen till främjande av bostadsbyggande hava också medel avsetts för åvägabringande av bättre lönebostäder.

Då genom inrättande av den i propositionen föreslagna lånefonden ifrågasvarande syftemål skulle erhålla ett mera stadigvarande stöd, har riksdagen ansett sig böra godkänna förslaget.

De av departementschefen förordade villkoren och bestämmelserna för lån ur fonden, vilka i huvudsak grunda sig på bostadsutredningens i ämnet framlagda förslag, har riksdagen jämväl funnit sig böra godkänna.

I likhet med departementschefen har riksdagen funnit tveksamt, huruvida ersättning bör utgå till egnahemsnämnderna för deras medverkan vid prövning av låneansökningarna. Innan slutligt avgörande i detta avseende träffas, synes emellertid först erfarenhet böra vinnas rörande omfattningen av egnahemsnämndernas bestyr med dessa angelägenheter.

Det såsom kapital till fonden äskade beloppet, 250,000 kronor, motsvarar ungefärligen vad som beräknas under närmaste tiden inflyta i amortering å de för bostadsförbättring å landsbygden redan utlämnade nybyggnadslånen. Under kommande budgetår skulle därefter ytterligare anvisas till fonden belopp, motsvarande vad som i amorteringar beräknas inflyta å nybyggnadslån, utlämnade från de anslag, som av 1933 och 1934 års riksdagar anvisats till bostadsbyggnadsföretag å landsbygden.

Med hänsyn till att räntan å lån ur fonden skulle utgöra 3.6 % (samma procentsats som beträffande amorteringsdelen av egnahemslån för jordbrukslägenheter) och alltså understiga medelräntan å statens upplånade kapital bör i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag 50,000 kronor av det äskade lånebeloppet utgå av skattemedel.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen *dels* beslutat, att en statlig utlåningsfond, benämnd lånefonden för lantarbetarbostäder, skall inrättas;

dels medgivit, att lån av nämnda fond må utlämnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som av departementschefen förordats;

dels ock såsom kapital för fonden anvisat för budgetåret 1935/1936 bland Utgifter för kapitalökning under rubrik »Statens utlåningsfonder» ett reservationsanslag av 250,000 kronor, därav 200,000 kronor att utgå av lånemedel.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag om höjning av inkomstposten »Övriga lånemedel» kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

Stockholm den 14 juni 1935.

Med undersåtlig vördnad.